СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р арх. Евгения Димова - Александрова

р-л катедра Жилищни сгради, зам. Декан по учебна дейност на АФ към Университет по Архитектура, Строителство и Геодезия, София

на

дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор", в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, ", докторска програма „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство"

на тема: „ ЕФЕКТИ НА ГРАДСКИТЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ВЪРХУ ВЪЗПРИЯТИЕТО ЗА СИГУРНОСТ "

автор: арх. СЕЙИД МУХАММЕД МАРУФ ЗОРТУЛ, докторант към катедра „Архитектура и урбанистика", АФ на ВСУ „Черноризец Храбър"

научен ръководител: доц. д-р арх. Пламен Петров

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед №601 от 29.09.2026 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър" и Протокол №1 от първо заседание на научното жури, проведено на 09.10.2026 г.

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Сейид Мухаммед Маруф Зортул е роден през 1994 г. Завършва бакалавърска степен по строително инженерство в Университета Бейкент, Истанбул, през 2017 г. и магистратура по управление на проектирането и строителството през 2020 г. От 2023 г. е докторант във ВСУ. Има опит в управлението и реализацията на жилищни, обществени и смесени комплекси в Турция.

2. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

Кандидатът е представил всички необходими документи за процедурата, съгласно Закона за Развитие на Академичния Състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника към него, а именно: дисертационен труд, автореферат, автобиография и 4 публикации, всичките в съавторство, от които: 2 статии - в издания от националния референтен списък и 2 доклада на международни конференции, публикувани в съответните сборници.

Авторефератът предава основните резултати, но съдържа вътрешно разминаване: в началото посочва 24 фигури и 24 таблици, а по-нататък — 33 и 25. Заключителните списъци на приносите също се различават — пет в автореферата и три в дисертацията. Нужна е съдържателна и редакционна съгласуваност.

Публикациите са също изследвания по темата на дисертационния труд и макар и в съавторство, броят им осигурява необходимия минимум, съгласно минималните национални изисквания за ОНС „доктор".

Дисертационният труд се състои от 162 стр. основен текст, включително Библиография с 134 бр. английски и турски източници, 25 бр. таблици и 33 бр. фигури.

3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Считам актуалността на темата за безспорна в контекста на сеизмичния риск и социалните последици от градското обновяване. Обектът, предметът, целта, задачите и методите на дисертационния труд са логически свързани, но се нуждаят от по-прецизно съгласуване с възможностите на емпиричния подход.

В изложението са формулирани изводи, а тяхната обоснованост е неравномерна: описателните резултати са по-убедителни от причинните интерпретации. Заключението систематизира постигнатите резултати, оценката на хипотезите и препоръките за практиката и бъдещите изследвания, но част от обобщенията надхвърлят доказателствата.

Необходимо е по-ясно разграничаване между установени зависимости и предложени обяснения.

4. ПРИНОСИ И ЗНАЧИМОСТ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Приемам приносите като обогатяване на съществуващи знания и приложна адаптация на познат инструментариум, а не като нова обща теория или универсално валидиран метод:

1. Емпиричен принос. Създадена е база от анкетни оценки за настоящата среда и очакваната трансформация. Установените различия според дохода, възрастта и продължителността на пребиваване конкретизират социалната неоднородност на нагласите в разглеждания случай.

2. Аналитичен принос. Разграничаването между обща сигурност, възприемана сеизмична устойчивост и инфраструктурна пригодност показва, че тези измерения не се оценяват еднакво. Резултатът допълва знанията за връзката между качеството на жилищната среда и социалното положение.

3. Методически принос. Приложен е сравнителен модел с едни и същи респонденти за квартала, по-широкия район и бъдещата намеса. Той има потенциал за повторно използване след прецизиране на общите показатели и проверка на измервателната им еквивалентност.

4. Научно-приложна значимост. Изведени са основания за участие на жителите, достъпна информация за безопасността и наблюдение на социалните последици, като аргументирани насоки за планиране.

5. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ, БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Не познавам арх. Сейид Мухаммед Маруф Зортул и нямам лични впечатления, но представените материали показват познаване на контекста и способност за емпирична работа. Основните ми бележки са:

Първо, доброволната извадка ограничава представителността. Нужни са ясно описание на периода и подбора и разграничаване на останали, новозаселени и изселени жители. Очакванията не са постигната сигурност.

Второ, твърденията за „производство на съгласие", прекъсване на емоционалната връзка с мястото и доказана сегрегация са по-категорични от емпиричната основа. Отсъствието на значима зависимост не доказва отсъствие на привързаност. Нужни са преки показатели, качествени интервюта и проследяване във времето.

И трето, „Градската умора" и социалното разслоение са полезни интерпретативни направления, но не ги приемам като самостоятелно доказани нови теоретични положения.

При съдържателния преглед не установих явни признаци за плагиатство. Налице са позоваванията и декларация за оригиналност.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертацията разглежда значим градоустройствен проблем, представя емпирични резултати и съдържа научноприложни приноси. Авторът показва умения да анализира, синтезира, обобщава, извежда и формулира проблеми, насоки и методи за постигане на цели по изследвани теми. Независимо от посочените бележки, в качеството ми на член на научното жури, давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на представения научен труд с предложение на арх. Сейид Мухаммед Маруф Зортул да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор" в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, докторска програма „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство".

02/11/2026 г. .....

доц. д-р арх. Евгения Димитрова Димова-Александрова